T003 A HÀM III 12-Kinh Hòa Phá

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

12. KINH HOØA-PHAÙ1

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät du hoùa taïi Thích-ki-saáu2 nöôùc Ca-duy-la-veä3, trong vöôøn Ni-caâu-loaïi4. Baáy giôø Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân5 cuøng vôùi chuùng Ñaïi Tyø-kheo sau giôø aên tröa6, vì coù vieäc neân taäp hoïp ngoài taïi giaûng ñöôøng. Luùc baáy giôø Ni-kieàn7 coù moät ngöôøi ñeä töû thuoäc doøng hoï Thích teân Hoøa-phaù8, sau giôø aên tröa, thong thaû ñi ñeán choã Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn- lieân; cuøng chaøo hoûi nhau roài ngoài sang moät beân. Baáy giôø Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân hoûi söï vieäc nhö theá naøy: “Naøy Hoøa-phaù, yù oâng nghó sao? Giaû söû coù Tyø-kheo thuû hoä thaân, mieäng, yù; trong tröôøng hôïp naøy, oâng coù thaáy vò aáy nhaân ñoù maø sanh khôûi laäu baát thieän, khieán cho ñeán ñôøi sau chaêng9?” Hoøa-phaù traû lôøi raèng: “Naøy Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, giaû söû coù vò Tyø-kheo thuû hoä thaân, mieäng, yù; trong tröôøng hôïp naøy toâi thaáy raèng nhaân ñoù maø sanh khôûi laäu baát thieän, khieán cho ñeán ñôøi sau. Naøy Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, giaû söû coù ai ôû ñôøi tröôùc haønh baát thieän haïnh, ngöôøi aáy do ñoù maø sanh khôûi laäu baát thieän khieán cho ñeán ñôøi sau10”. Luùc ñoù11 Ñöùc Theá Toân ñang tónh toïa ôû choã vaéng veû; baèng thieân nhó thanh tònh sieâu vieät loaøi ngöôøi, nghe Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân vaø Thích Hoøa-phaù ñeä töû cuûa Ni-kieàn cuøng baøn luaän nhö theá.

1. Töông ñöông Paøli: A.IV. 195 Vappa-sutta. 2. Thích-ki-saáu Paøli: Sakkesu, “Giöõa chuùng nhöõng ngöôøi Thích-ca. 3. Ca-duy-la-veä cuõng goïi laø Ca-tì-la-veä Paøli: Kapilavatthu, thuû phuû cuûa ngöôøi Thích- ca; queâ höông cuûa Ñöùc Thích Toân. 4. Ni-caâu-loaïi vieâ n Paøli: Nigrodhaøraøma, khu röøng gaàn Kappilavathu (Ca-tyø-la-veä) cuûa moät ngöôøi boä toäc Thích-ca teân laø Nigrodha, ñöôïc cuùng cho Phaät khi ngaøi trôû veà sanh quaùn ngay khi Ngaøi thaønh Ñaïo trong naêm ñaà u tieân. 5. Ñaïi Muïc-kieàn-lieân Paøli: Mahaø-Moggallaøna. 6. Haùn: trung thöïc haäu 7. Ni-kieàn, töùc Ni-kieàn Töû, hay Ni-kieàn Thaân Töû Paøli: Nagaòæhaø Naøøtaputta. 8. Hoøa-phaùPaøli: Vappa, truøng teân vôùi moät trong naêm ñeä töû ñaàu tieân cuûa Phaät. 9. Paøli: Idha assa Vappa kaøyena saövutto vaøcaøya saövutto manasaø saövutto avijjaøviraøgaø vijjuppaødaø passasi no tvaö Vappa taö æhaønaøö yatonidaønaö purisaö dukkhavedaniyaø aøsavaø assaveyyuö abhisamparaøyam ti, “Naøy Vappa, ôû ñaây coù ngöôøi phoøng hoä thaân, phoøng hoä mieäng, phoøng hoä yù, xa lìa voâ minh, sanh khôûi minh; do nhaân duyeân naøo ñoù maø ngöôøi trong ñôøi vò lai coù theå khôûi leân caùc laäu daãn ñeán thoï khoå aáy. Naøy Vappa, oâng coù thaáy tröôøng hôïp aáy chaêng?” 10. Paøli: pubbe paøpakammaö kataö avipakkavipaøkaö, tatonidaønaö purisaö dukkhavedaniyaø aøsavaø assaveyyuö abhisamparaøyaö, “aùc nghieäp ñöôïc laøm trong quaù khöù nhöng quaû dò thuïc chöa chín do nhaân duyeân ñoù ngöôøi aáy trong töông lai coù theå khôûi leân laäu hoaëc daãn ñeán caûm thoï

khoå. 11. Baûn Toáng-Nguyeân-Minh: bæ thôøi baûn Cao-ly: haäu thôøi sau ñoù.

Ñöùc Theá Toân nghe xong, vaøo luùc xeá chieàu, rôøi choã tónh toïa, ñi ñeán giaûng ñöôøng, traûi choã vaø ngoài tröôùc chuùng Tyø-kheo. Sau khi ngoài, Ñöùc Theá Toân hoûi raèng: “Naøy Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, vöøa roài oâng cuøng ñeä töû cuûa Ni-kieàn Thích Hoøa-phaù baøn luaän veà vieäc gì? Laïi coù vieäc gì maø taäp hoïp ngoài taïi giaûng ñöôøng?” Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân baïch raèng: “Baïch Theá Toân, hoâm nay con cuøng vôùi chuùng Ñaïi Tyø-kheo sau giôø aên tröa, vì coù vieäc neân taäp hoïp ngoài taïi giaûng ñöôøng. Luùc baáy giôø ñeä töû Ni-kieàn thuoäc Thích Hoøa- phaù naøy, sau giôø aên tröa, thong thaû ñi ñeán choã con; cuøng chaøo hoûi nhau roài ngoài sang moät beân. Con hoûi nhö vaày: ‘Naøy Hoøa-phaù, yù oâng nghó sao? Giaû söû coù Tyø-kheo thuû hoä thaân, mieäng, yù; trong tröôøng hôïp naøy, oâng coù thaáy vò aáy nhaân ñoù maø sanh khôûi laäu baát thieän, khieán cho ñeán ñôøi sau chaêng?’ Hoøa-phaù traû lôøi con raèng: ‘Naøy Ñaïi Muïc-kieàn- lieân, giaû söû coù Tyø-kheo thuû hoä thaân, mieäng, yù; trong tröôøng hôïp naøy toâi thaáy raèng nhaân theá maø sanh khôûi laäu baát thieän, khieán cho ñeán ñôøi sau. Naøy Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, giaû söû coù ai ôû ñôøi tröôùc haønh baát thieän haïnh, ngöôøi aáy do ñoù maø sanh khôûi laäu baát thieän khieán cho ñeán ñôøi sau’. Baïch Theá Toân, vöøa roài con cuøng Thích Hoøa-phaù ñeä töû Ni-kieàn baøn luaän nhö vaäy. Vì vieäc ñoù maø ngoài taäp hoïp taïi giaûng ñöôøng”. Luùc ñoù Ñöùc Theá Toân baûo Thích Hoøa-phaù, ñeä töû cuûa Ni-kieàn raèng: “Neáu nhöõng gì ta noùi laø ñuùng, oâng traû lôøi laø ñuùng; neáu khoâng ñuùng oâng neân traû lôøi laø khoâng ñuùng. OÂng coù ñieàu gì nghi ngôø thì neân hoûi ta nhö vaày: ‘Sa-moân Cuø-ñaøm, caùi naøy coù söï gì? Caùi naøy coù yù nghóa gì?’ Tuøy nhöõng ñieàu Ta noùi maø oâng coù theå tieáp nhaän ñöôïc thì Ta vôùi oâng coù theå baøn luaän ñieàu aáy”. Hoøa-phaù traû lôøi raèng: “Sa-moân Cuø-ñaøm, neáu ñieàu Ngaøi noùi laø ñuùng, toâi seõ noùi laø ñuùng. Neáu khoâng ñuùng toâi seõ noùi laø khoâng ñuùng. Neáu coù ñieàu naøo nghi ngôø toâi seõ hoûi Cuø-ñaøm: ‘Thöa Cuø-ñaøm, ñieàu naøy coù söï gì? Ñieàu naøy coù nghóa gì?’ Tuøy theo nhöõng ñieàu Sa-moân Cuø-ñaøm noùi, toâi tieáp nhaän. Vaäy, Sa-moân Cuø-ñaøm haõy cuøng toâi baøn luaän vieäc aáy”. Ñöùc Theá Toân hoûi raèng: “YÙ Hoøa-phaù nghó sao? Giaû söû coù Tyø-kheo sanh khôûi thaân haønh baát thieän, laäu, noùng böùc, öu saàu12. Vò aáy sau ñoù thaân haønh baát thieän ñöôïc dieät tröø, khoâng taïo theâm nhöõng nghieäp môùi, vöùt boû nghieäp cuõ, töùc thôøi ngay trong ñôøi hieän taïi lieàn ñaït ñeán cöùu caùnh, khoâng coøn bò noùng böùc, thöôøng truï baát bieán, töùc ñieàu ñöôïc noùi laø ñöôïc thaáy bôûi Thaùnh tueä, ñöôïc bieát bôûi Thaùnh tueä. Neáu thaân haønh baát thieän, khaåu haønh baát thieän, yù haønh baát thieän, voâ minh haønh, laäu, noùng böùc vaø öu saàu13, ngöôøi aáy sau ñoù dieät tröø voâ minh haønh baát thieän, khoâng taïo theâm nhöõng nghieäp môùi, vöùt boû nghieäp cuõ, ngay trong ñôøi naøy lieàn chöùng ñöôïc cöùu caùnh, khoâng coøn noùng böùc, thöôøng truù baát bieán, töùc ñieàu ñöôïc noùi laø ñöôïc thaáy bôûi Thaùnh tueä, ñöôïc bieát bôûi Thaùnh tueä. Theá naøo, naøy Hoøa-phaù Tyø-kheo thuû hoä thaân, mieäng, yù nhö vaäy, trong tröôøng hôïp naøy oâng coù thaáy vò ñoù nhaân

maø sanh khôûi laäu baát thieän, khieán cho ñeán ñôøi sau chaêng?" Hoøa-phaù traû lôøi raèng: "Thöa Cuø-ñaøm, giaû söû coù vò Tyø-kheo thuû hoä thaân, mieäng, yù nhö vaäy, trong tröôøng

12. Haùn: laäu phieàn nhieät öu thích Paøli: kaøyasamaørambhapaccayaø uppajjanti aøsavaø vighaøtaparilaøhaø, "do duyeân laø söï hoaït ñoäng cuûa thaân maø phaùt sinh caùc laäu, (laø nhöõng thöù) gaây taøn haïi, noùng böùc". 13. Voâ minh haønh... öu saàu, Paøli: avijjaøpaccayaø uppajjanti aøsavaø..., "do duyeân laø voâ minh maø sinh khôûi caùc laäu..."

hôïp naøy toâi khoâng thaáy vò aáy do ñoù maø sanh khôûi laäu baát thieän khieán cho ñeán ñôøi sau". Ñöùc Theá Toân khen raèng: "Laønh thay, Hoøa-phaù, theá naøo, naøy Hoøa-phaù, neáu coù Tyø-kheo voâ minh ñaõ döùt heát, minh ñaõ sanh khôûi. Vò aáy voâ minh ñaõ döùt heát, minh ñaõ sanh khôûi; caûm giaùc veà haäu thaân14 sanh khôûi thì bieát laø caûm giaùc veà haäu thaân sanh khôûi; khi caûm giaùc veà haäu maïng15 sanh khôûi thì bieát laø caûm giaùc veà haäu maïng sanh khôûi. Khi thaân hoaïi maïng chung, tuoåi thoï ñaõ keát thuùc, ngay trong ñôøi naøy, taát caû moïi caûm giaùc ñaõ ngöng baët, töï thaân mình bieát seõ ñi ñeán choã laõnh ñaïm hoaøn toaøn16. "Naøy Hoøa-phaù, cuõng nhö nhaân caây maø coù boùng. Giaû söû coù ngöôøi mang buùa thaät beùn ñeán chaët ñöùt reã caây, chaët naùt ra thaønh nhieàu khuùc, phaù laøm möôøi phaàn, hoaëc traêm phaàn, ñoát chaùy thaønh tro, roài hoaëc ñeå gioù thoåi bay ñi, hoaëc mang boû vaøo trong nöôùc. YÙ Hoøa-phaù nghó sao? Boùng nhaân caây maø coù; boùng aáy do ñoù maø maát haún caùi nhaân cuûa noù, neân tuyeät dieät khoâng coøn sanh nöõa chaêng?" Hoøa-phaù traû lôøi raèng: "Ñuùng nhö theá, thöa Cuø-ñaøm". "Naøy Hoøa-phaù, neân bieát vò Tyø-kheo kia laïi cuõng nhö vaäy. Voâ minh ñaõ döùt heát, minh ñaõ sanh khôûi. Vò kia voâ minh ñaõ döùt heát, minh ñaõ sanh khôûi; caûm giaùc veà haäu thaân sanh khôûi thì bieát laø caûm giaùc veà haäu thaân sanh khôûi; khi caûm giaùc veà haäu maïng sanh khôûi thì bieát laø caûm giaùc veà haäu maïng sanh khôûi. Khi thaân hoaïi maïng chung, tuoåi thoï ñaõ keát thuùc, ngay trong ñôøi naøy, taát caû moïi caûm giaùc ñaõ ngöng baët, töï thaân mình bieát seõ ñi ñeán choã laõnh ñaïm hoaøn toaøn. Naøy Hoøa-phaù, vò Tyø-kheo vôùi taâm giaûi thoaùt chôn chaùnh17 nhö vaäy, lieàn ñöôïc saùu truï xöù thieän18. Saùu truï xöù ñoù laø gì? Naøy Hoøa-phaù, Tyø-kheo maét thaáy saéc maø khoâng hyû, khoâng öu, xaû caàu, voâ vi, chaùnh nieäm, chaùnh trí. Naøy Hoøa-phaù, vò Tyø-kheo chaùnh taâm giaûi thoaùt nhö vaäy, ñoù goïi laø ñöôïc truù xöù thieän thöù nhaát. Cuõng vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, yù bieát phaùp maø khoâng hyû khoâng öu, xaû caàu, voâ vi, chaùnh nieäm, chaùnh trí. Naøy Hoøa-phaù, vò Tyø-kheo chaùnh taâm giaûi thoaùt nhö vaäy, ñoù goïi laø ñöôïc truï xöù thöù saùu. Hoøa-phaù baïch raèng: "Ñuùng nhö vaäy, thöa Sa-moân Cuø-ñaøm!" "Ña vaên Thaùnh ñeä töû chaùnh taâm giaûi thoaùt nhö vaäy, ñöôïc saùu truï xöù thieän. Saùu truï xöù thieän laø nhöõng gì?" "Thöa Cuø-ñaøm, Ña vaên Thaùnh ñeä töû khi maét thaáy saéc, khoâng hyû, khoâng öu, xaû caàu19, voâ vi, chaùnh nieäm, chaùnh trí". "Naøy Hoøa-phaù, Tyø-kheo vôùi taâm giaûi thoaùt chôn chaùnh nhö vaäy, ñöôïc noùi laø ñaït ñöôïc truï xöù thieän thöù nhaát. Cuõng vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, yù bieát

phaùp maø khoâng hyû, khoâng öu, xaû caàu, voâ vi, chaùnh nieäm, chaùnh trí. Naøy Hoøa-phaù, Tyø-kheo vôùi taâm giaûi thoaùt chôn chaùnh nhö vaäy ñöôïc noùi laø ñaït ñöôïc truï xöù thieän thöù saùu. Naøy Hoøa-phaù, Tyø-kheo vôùi taâm giaûi thoaùt chôn chaùnh nhö vaäy, ñöôïc saùu truù xöù thieän naøy". Hoøa-phaù baïch raèng:

14. Haùn: haäu thaân giaùc Paøli: kaøyapariyantikaö vedanaö vediyamaøno, khi coù caûm giaùc veà caûm thoï cuûa thaân toái haäu. 15. Haùn: haäu maïng giaùc Paøli: jìvapariyantikaö vedanaö, caûm thoï cuûa sinh maïng toái haäu. 16. Haùn: cöùu caùnh laõnh Paøli: sìti, laïnh luøng. 17. Haùn: chaùnh taâm giaûi thoaùt Paøli: sammaøvimuttacitta, taâm ñöôïc giaûi thoaùt hoaøn toaøn. 18. Haùn: luïc thieän truù xöù Paøli: cha satatavihaøraø, saùu haèng truù, an truù thöôøng haèng. 19. Haùn: xaû caàu Paøli: upekkhako viharati, vò aáy soáng vôùi traïng thaùi xaû.

"Ñuùng nhö theá, thöa Cuø-ñaøm, Ña vaên Thaùnh ñeä töû vôùi taâm giaûi thoaùt chôn chaùnh nhö vaäy, ñöôïc saùu truù xöù thieän. Thöa Cuø-ñaøm, Ña vaên Thaùnh ñeä töû khi maét thaáy saéc, khoâng hyû, khoâng öu, xaû caàu, voâ vi, chaùnh nieäm, chaùnh trí. Thöa Cuø-ñaøm, Ña vaên Thaùnh ñeä töû vôùi taâm giaûi thoaùt chôn chaùnh nhö vaäy, ñöôïc noùi laø ñaït ñöôïc truï xöù thieän thöù nhaát. Cuõng vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, yù bieát phaùp maø khoâng hyû, khoâng öu, xaû caàu, voâ vi, chaùnh nieäm, chaùnh trí. Thöa Cuø-ñaøm, Ña vaên Thaùnh ñeä töû vôùi taâm giaûi thoaùt chôn chaùnh nhö vaäy ñöôïc noùi laø ñaït ñöôïc truï xöù thieän thöù saùu. Nhö vaäy, Thöa Cuø-ñaøm, Ña vaên Thaùnh ñeä töû vôùi taâm giaûi thoaùt chôn chaùnh nhö vaäy, ñöôïc saùu truï xöù thieän naøy". Roài thì, Hoøa-phaù baïch Theá Toân raèng: "Baïch ñöùc Cuø-ñaøm, con ñaõ bieát. Baïch Ñöùc Thieän Theä, con ñaõ hieåu. Baïch Ñöùc Cuø- ñaøm, cuõng nhö ngöôøi coù maét saùng, caùi gì bò uùp thì laät leân; caùi gì bò che ñaäy thì giôû ra; ñoái vôùi ngöôøi meâ thì chæ ñöôøng cho; trong toái taêm thì cho aùnh saùng ñeå ai coù maét thì thaáy aùnh saùng maøu saéc. Sa-moân Cuø-ñaøm cuõng gioáng nhö vaäy, vì con maø duøng voâ löôïng phöông tieän thuyeát phaùp vaø hieån hieän nghóa lyù, theo ñaïo thaäm thaâm20. "Baïch Theá Toân, hoâm nay con xin töï quy y vôùi Phaät, Phaùp vaø Chuùng Tyø-kheo, duy nguyeän Theá Toân nhaän cho con laøm Öu-baø-taéc; keå töø hoâm nay troïn ñôøi xin töï quy y, cho ñeán maïng chung. "Baïch Theá Toân, cuõng nhö ngöôøi nuoâi con ngöïa dôû maø mong coù lôïi ích. Baïch Theá Toân, con cuõng nhö vaäy. Ni-kieàn ngu si kia khoâng kheùo hieåu roõ, khoâng theå giaûi bieát, khoâng bieát ñöôïc ruoäng toát, khoâng suy xeùt maø cung kính, leã baùi, phuïng söï trong moät thôøi gian daøi, mong ñöôïc lôïi ích, nhöng chæ luoáng nhoïc khoå, voâ ích. Baïch Theá Toân, con nay laàn nöõa xin töï quy y Phaät, Phaùp vaø Chuùng Tyø-kheo, duy nguyeän Theá Toân nhaän cho con laøm Öu-baø- taéc; keå töø hoâm nay, troïn ñôøi xin töï quy y, cho ñeán maïng chung. "Baïch Theá Toân, con voán khoâng bieát neân ñoái vôùi Ni-kieàn ngu si kia maø coù tín, coù kính, töø nay döùt haún. Vì sao theá? Vì phænh gaït con vaäy. Baïch Theá Toân, nay laàn thöù ba xin töï quy y vôùi Phaät, Phaùp vaø Chuùng Tyø-kheo, duy nguyeän Theá Toân nhaän lôøi cho con laøm Öu-baø-taéc; hoâm nay, troïn ñôøi xin töï quy y, cho ñeán khi maïng chung". Phaät thuyeát nhö vaäy. Thích Hoøa-phaù vaø caùc Tyø-kheo

sau khi nghe Phaät thuyeát, hoan hyû phuïng haønh.

20. Baûn Cao-ly: tuøy kyø chö ñaïo Caùc baûn Toáng-Nguyeân-Minh: tuøy thaäm thaâm ñaïo

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.